Polyfarmacie bij patiënten die in een woonzorgcentrum verblijven: evaluatie van de medicatie

Haio: MALFLIET Jeroen , U.G.
Promotor: CHRISTIAENS Thierry , U.G.
Praktijkopleider: DE KIMPE Annelies

Context: Polyfarmacie – de chronische inname van vijf of meer geneesmiddelen – is geassocieerd aan gezondheidsrisico's, zoals een stijging van de mortaliteit, een verhoogd valrisico, een toename van ongewenste effecten van medicatie, een toename van de cognitieve achteruitgang en een vermindering van de functionaliteit. Ouderen die in een woonzorgcentrum (WZC) verblijven, zijn een kwetsbare patiëntenpopulatie.

Onderzoeksvraag: Het doel van dit praktijkverbeterend project was de toepasbaarheid van het Formularium Ouderenzorg (Farmaka vzw/BCFI) te onderzoeken, tijdens de uitvoering van de medicatie-analyse bij 20 patiënten, die in een woonzorgcentrum verblijven, met polyfarmacie.

Methode: Er werd een lijst opgesteld van de patiënten van huisartspraktijk 'De Leeuwerik' in Dendermonde, die in een WZC verblijven, en die gekend waren met de chronische inname van vijf of meer geneesmiddelen. De medicatielijsten van 20 patiënten, ouder dan 70 jaar, werden geanalyseerd aan de hand de beschikbare informatie en adviezen van het Formularium Ouderenzorg. Met de medische voorgeschiedenis en huidige probleemlijst van de patiënt, werd op basis van verschillende criteria (aanwezigheid van een indicatie, effectiviteit, mogelijke ongewenste effecten, contra-indicaties, interacties en correcte posologie) het actuele medicatieschema van de patiënt geëvalueerd. Het onderzoek beperkte zich tot de farmacotherapeutische analyse van een medicatienazicht; de resultaten van de medicatie-analyse werden als advies geformuleerd. De geneesmiddelen in dit onderzoek werden onderverdeeld volgens de twintig hoofdstukken van het gecommentarieerd geneesmiddelenrepertorium van het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie (BCFI).

Resultaten: 3 mannelijke en 17 vrouwelijke patiënten, met een gemiddelde leeftijd van 86,6 jaar, werden in de studie opgenomen. De medicatie-analyse leidde tot een advies tot vermindering van 98 geneesmiddelen, waardoor de studiepopulatie nog een totaal van 91 geneesmiddelen zou innemen, indien de resultaten van de analyse zouden doorgevoerd worden. Van de 20 patiënten zouden na-medicatie-analyse nog 6 patiënten met polyfarmacie overblijven. Het hoogste aantal voorstellen voor medicatiewijziging ging over geneesmiddelen behorend tot de categorieën 'cardiovasculair stelsel', 'gastro-intestinaal stelsel', 'osteo-articulaire aandoeningen' en 'zenuwstelsel'.

Conclusie: Het Formularium Ouderenzorg kan gebruikt worden als bron om het geneesmiddelengebruik bij ouderen te evalueren. Het bevat op evidentie gebaseerde adviezen over de behandeling van courante pathologieën bij deze kwetsbare patiëntenpopulatie. Voor minder frequent voorkomende indicaties, moeten andere bronnen geraadpleegd worden. Bij een volledig medicatienazicht moeten echter ook de andere stappen doorlopen worden. De uitvoering van een volledig medicatienazicht zou een nuttige aanvulling van dit onderzoek zijn.